

Slavenski dom

Str. 248

V Ljubljani, sobota 30. oktobra 1937

Leto II.

Prvi korak za odpoklic tujih prostovoljcev s španskih bojišč:

Poziv strankama v Španiji

London, 30. okt. o. Tajništvo odbora za nevmešavanje je objavilo poročilo, ki se bavi z načrtom sporazuma, katerega so na seji 26. oktobra sprejeli člani odbora za nevmešavanje. Poročilo ugotavlja, da so na tej seji odobrili devet točk angleškega načrta od 14. julija, ki se tičejo umika prostovoljcev, priznanja vojnih pravic, ter izvedbe nadzorstva nad španskimi mejami. Poročilo dalje ugotavlja, da so na tej seji pooblastili predsednika odbora naj doseže od obeh vojskujočih se strank v Španiji pristane na naslednje predloge odbora za nevmešavanje:

1. Obe stranki se zavežeta, da bosta pod mednarodnim nadzorstvom sodelovali pri odpoklicu vseh tujih prostovoljcev med svojimi četami. V ta namen bo odbor sestavil dve komisiji, ki bosta v soglasju s španskimi oblastmi določile potrebne ukrepe za umik prostovoljcev in določili tudi, v kakšnem razmerju se bodo prostovoljci z obeh strani umikali.

2. Vojskujoci se stranki naj izjavita, ali sprejmeta angleški predlog o priznanju bojnih pravic v obliki in pod pogoji, ki jih vsebuje angleški načrt iz letošnjega julija.

3. Odbor za nevmešavanje bo nekaj časa pred začetkom odposiljanja prostovoljcev iz Španije določil dan, ko se bo začelo spet nadzorstvo nad špansko-francosko in nad špansko-portugalsko mejo. Obe vladi naj pristane na

to, da bosta tem mednarodnim komisijam nudili vso pomoč, in da priznata polnomočje mednarodnim nadzornikom na kopnem in na morju. Poročilo vsebuje dalje izjavi sovjetskega poslanika Majskega in Ribbentropa, besedilo Grandijevega govora, ki poudarja sovjetsko nasprotovanje proti sporazumu glede umika prostovoljcev.

Na večeršnji seji odbora za nevmešavanje je Majski vključil naporom francoske in angleške delegacije vztrajal pri svojih trditvah, da sovjetska Rusija ne more prevzeti nobene odgovornosti za politično nevmešavanja kot se sedaj izvaja. Majski je še izjavil, da sovjetska Rusija ne more pristati niti

na angleški načrt z dne 14. julija in na francoski načrt z dne 16. oktobra. Iz obeh načrtov bi sovjetska vlada mogla podpreti samo nekaj členov in Rusija lahko podpre samo tisto politiko nevmešavanja, ki je bila splošna.

Za njim je rekel nemški zastopnik von Ribbentrop, da Majskijeva izjava pomeni, da sovjetska Rusija odbija angleški načrt in postavlja se vprašanje, ali se bo sovjetska Rusija v bodoče še udeleževala dela v odboru, če bo na primer dejansko poslela v španske zadeve. Von Ribbentrop je dodal, da se v odboru ne bo mogla doseči soglasnost, če Rusija ne spremeni svojega stališča.

Hitler ne pusti dr. Schachtu odstopiti

Berlin, 30. oktobra. o. Kljub temu, da je gospodarski minister dr. Schacht izjavil časnikiarjem, da je bil pri Hitlerju in mu sporočil svoj odstop, vendar uradni nemški krogi nočejo ničesar izjaviti o tem, za nemško gospodarstvo in politiko tako važnem dejanju. Nekateri govore, da se Schacht, čigar ime pomeni narodnemu socializmu veliko moralno oporo, ne bo udal nobenemu pritisku in bo vztrajal pri odstopu. Vrh tega bo pa tudi zapustil mesto

guvernerja državne banke. Po drugih vesteh pa je Hitler odklonil Schachtovo prošnjo za odstop in je ob tej priliki izrazil Schachtu svoje zaupanje in svoje priznanje ter ga prosil, naj še ostane v vodstvu nemškega gospodarstva. Prav te vesti pravijo, da je Schachtov odstop želja političnih mešetarjev, ki pa ne bo rodila uspeha. Vse težkote, ki izvirajo iz trenj med Schachtom kot gospodarskim ministrom Goeringom kot voditeljem gospodarske štirilke, bodo v kratkem poravnane.

Eni kakor drugi krogi pa oglašajo, da bo Hitler v kratkem sprejel zelo važne sklepe, da zagotovijo enotno vodstvo v nemškem gospodarstvu. Kot znamenje za to razlagajo dolg razgovor, ki ga je kancelar včeraj imel z Goeringom in pa to, da bo v ponedeljek seja nemške vlade. Na tej seji bodo sprejeli važne načelne sklepe, ki jih bo potem odobrila državna zbornica, ki jo bodo tudi v kratkem sklicali na sejo. V kolikor nemško časopisje piše o tem vprašanju, pravi, da se morajo vse sile nemškega gospodarstva podrediti enemu cilju, ki je v tem, da Nemčija doseže gospodarsko svobodo, potem ko si je priborila politično.

Iz vsega tega je razvidno, da je vest o Schachtovem odstopu narodno socialistične kroge silovito zadel in da bodo skušali storiti vse, da njegov odstop preprečijo.

Na policiji pa težko verjamejo take zgodbe. Zato so moža fotografirali, kar mu je bilo kar všeč ter je še pripomnil, če je ga kakoli iz političnega lista. Ko so mu pa vzeli še prstne odtise, je pa izjavil, da vidi, da gre prav zares in da bo raje povedal resnico. Ne piše se Redelsteiner, marveč Hans Fischer in je doma iz Lipskega. V resnici je v Avstriji delal nekaj časa, bil pa je lani pogojno obsojen zaradi nekega uboja. Ker je v bližini Gradca zagrešil tatvino obleke, je pobežnil v Jugoslavijo, ker je vedel, da bo moral osedeti tudi pogojno kazen. Domovnico na ime Redelsteiner je kupil v neki graški kavarni za par šilingov. Ker je tudi še ta zgodba nekoliko dvomljiva, je bil pridržan v policijskem zaporu, dokler se policija ne prepriča, v koliko so njegove navedbe resnične.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 30. okt. m. V današnjih »Službenih novinah« je objavljen nov trgovinski zakon kraljevine Jugoslavije, ki sta ga svoja sprejela narodna skupščina in senat ter so ga sedaj podpisali tudi kraljevi namestniki.

Belgrad, 30. okt. m. Konferenca, ki jo je sklical trgovinski minister zaradi razgovora o delovnem času v trgovskih obratih za 29. oktober, bo šele 8. novembra letos v Zagrebu.

Belgrad, 30. okt. m. Z današnjim jutranjim vlakom je odpotovalo v Ljubljano nogometno moštvo Baska, ki bo jutri igralo prvenstveno nogometno tekmo z SK Ljubljana.

Belgrad, 30. okt. m. Tukajšnji trgovci in obrtniki so imeli sinoči sestanek, na katerem so sklenili, da z današnjim dnem prenehajo s stavko, ki je trajala dva dni v znak protesta proti dovolitvi poslovanja Bate in Ta-Te. Vse trgovine in obrati so danes v Belgradu že opre.

Belgrad, 30. oktobra. m. Belgrajski občinski svet je na svoji seji sinoči sklenil, da se občinskim uslužbenecem povrnejo vsi oni prejemki, ki so jim bili odvzeti deloma leta 1935, deloma pa leta 1936.

Osje, 30. oktobra. m. Občinski odbor je soglasno sklenil, da bo s 1. novembrom povišal plače vsem mestnim uslužbenecem.

Belgrad, 30. oktobra. m. Vojvodinske banke in ostali denarni zavodi so preko zborničnega odseka trgovske, industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu poslale merodajnim činiljem posebno resolucijo, v kateri zahtevajo, da se zaščita denarnih zavodov podaljša za dve leti.

Knez namestnik se je vrnil iz Romunije

Belgrad, 30. okt. Knez namestnik Pavle je včeraj dopoldne ob 9 dopotoval iz Romunije. Na topiderski postaji so ga čakali in pozdravili kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z dr. Korošcem in ostalimi člani vlade, osebje romunskega poslanstva v Belgradu in člani uprave kraljevega dvora.

Italijansko politično kosilo v Londonu

London, 30. oktobra. m. Italijanski veleposlanik v Londonu Grandi je priredil včeraj na angleškem veleposlaništvu slavnostno kosilo na čast najmlajše hčerke italijanske kraljevske dvojice princezinje Marije. Na to kosilo so prišli poleg princezinje Marije, veleposlanika Grandija in njegove žene tudi še lady Austen Chamberlain, doajem diplomatskega zbora v Londonu brazilski poslanik Olivera, jugoslovanski poslanik na angleškem dvoru Kasidolac z ženo in nekateri člani angleške kraljeve družine.

Laž ima kratke noge

Ljubljana, 30. oktobra.

Le redkokdaj bi mogla biti ljubljanska policija kos svojih nalogam, če ne bi imela na razpolago tudi znanstvenih metod razpoznavanja. Med temi je prav gotovo daktiloskopija najvažnejši pripomoček, ki vključuje vsako zmotno. To vedo tudi tisti, katerih prstni odtisi leže v policijskih arhivih in kateri kaj hitro izgube pogum, ko vidijo, da jim policija s tem postopkom skuša priti do živega.

25. oktobra so obmejni organi ustavili nekega možaka, ki je hotel nad Fužinami pri Zireh prekoračiti mejo in uiti v Italijo. Ker ni bilo mogoče zanesljivo ugotoviti njegovih osebnih podatkov, so ga poslali v zapore ljubljanske policije. Prijeti možakar se je izkazal za avstrijsko domovnico, po kateri naj bi bil rojen v Dunajskem Novem mestu. Po poklicu je mizararski pomočnik. 25 let stari Johann Redelsteiner je poleg tega imel tudi veleposlanske legitimacije na isto ime in je izjavil, da je prišel pred poltridvajset mesecev na ljubljanski velesejem. Ker pa zadnji čas v Avstriji ni imel posla, je iskal dela v Sloveniji. Ker ga tudi pri nas ni našel, je hotel brez potnega lista uiti v Italijo za kruhom.

En kitajski bataljon še vztraja v gorečem Čapeju

Šanghaj, 30. okt. o. Kljub vsem naporom japonskih mornarjev se še ni posrečilo pregnati kitajskega bataljona, ki se je utaboril v Čapeju v nekem skladišču. Kitajci so s strojinami in z ročnimi granatami odbili vse japonske napade ter hočejo vztrajati do zadnjega moža. To njihovo junstvo je vzbudilo v mednarodni četrti tako občudovanje, da jim je poveljstvo mednarodnega mesta ponudilo zavetje tam, toda branilci so to ponudbo zavrnili. Tam še vedno vibira kitajska zastava.

Sicer pa japonske čete čistijo Čapej in odstranjujejo ruševine. Borba se nadaljuje severno od reke Sučou. Te borbe so nevarne za mednarodno koncesijo, ker nekatere granate zaidejo tudi na del mednarodnih koncesij.

Tretji dan po zavzetju Čapeja tudi ni prišel nič novega. Obe strani se močno utrjujejo ob reki Sučou. Onstran reke so se Kitajci močno utrdili, posebno v predelih Tojoda, ki je sedaj majhna trdnjava. Izza sten te trdnjave so s strojinami preprečili dva poskusa Japoncev, da bi prekoračili reko.

Vesti 30. oktobra

Sovjetska Rusija se bo udeležila bruselske konference, čeprav ni podpisala washingtonske konference, pač pa jo vojna na vzhodu zelo zanima. Tako je Litvinov odgovoril na vabilo.

7 in pol milijona funtov za modernizacijo vojašnic bo dala angleška vlada kakor je povedal vojni minister Hore Belisha na nekem zborovanju.

Kriza luksemburške vlade še traja in priča o tem, da tudi v tej tako srečni državi ni političnega miru.

Edino nemško vojaško letalko Hanno Reitzovo je Goering odlikoval z letalskim križem.

Jeruzalemska policija je ugotovila, da je Armenec, ki je ubil policijskega komisarja v Nazaretu, agent Kominterne in se piše Bogdanov. Vprašanje je, če bo po tej ugotovitvi namesto Arabcev začela preganjati Kominterno.

Grški prestolonaslednik Pavel in hanoverska princeznja se bosta poročila prihodnje leto 9. januarja.

Zakonski osnutek o pobijanju protidržavnega tiska je izdala madžarska vlada. Zakon je naperjen zlasti proti fašistovskim skupinam in uvaja poprejšnjo cenzuro za vse tiskovine, tudi za knjige. 50.000 ton pšenice bo za prehrano prebivalstva nakupila v tujini grška vlada. Precejšen del tega žita bo dobavila naša država.

Sovjeti ne bodo plačevali nič za nevmeševalni odbor, tako je sporočil londonski poslanik Majski predsedniku odbora lordu Plymouthu.

Umrl je dr. Hans Christian Jacobsen, sloviti švedski medicinski profesor v Stockholmu, ki se je proslavil z novimi načini za zdravljenje pljučnih bolezni.

Na kongresu francoskih radikalov v Lilleu so se razvila huda prepiranja zaradi nazadovanja francoskega bojnega in civilnega letalstva. Za to nazadovanje dolže letalskega ministra Cota, ki je vse najnovejše modele letal in letalskih topov prodal Sovjetom in valencijski vladi.

Profesor Albert Szentgyorgyi, ki je dobil letošnjo Nobelovo nagrado za medicino in biologijo, je 1923 ugotovil vitamin C v raznih rastlinah, zlasti v papirki.

Vodstvo arabske narodne stranke bo prihodnje dni imelo sejo v Beyrutu pod predsedstvom pobelega velikega Muftija.

Avstrijska neodvisnost mora ostati nesporna, je dejal v svojem govoru na seji vodstva avstrijske domovinske fronte kancelar dr. Schuschnigg. Na seji so govorili o razmerju med Avstrijo in Nemčijo.

Ameriško odposlansvo za konferenco devetih držav je s svojim vodjem Normanom Davisom dospelo v Bruselj.

Kitajci se bodo borili do zadnje kaplje krvi, je zagotovil kitajski poslanik v USA v svojem predavanju, ki ga je imel pred dvema dnevoma v New Yorku.

Politika železne roke, ki so jo Francozi začeli izvajati v severni Afriki, je za zdaj zadušila nemire in ustavila protifrancosko agitacijo.

Zeno maršala Čankajša je doletela avtomobilska nesreča. Počil je obroč na njenem avtomobilu, pri čemer so ona in njeni spremljevalci dobili hude poškodbe.

Brazilska vlada je prepovedala izvoz žita zaradi slabe žetve letos. Če bodo peki hoteli zaradi tega zviševati cene kruha, bodo za civilno prebivalstvo pekle vojaške pekarnice.

Strahovit vihar je divjal zadnje dni v puščavi med Damaskom in Bagdadom. Uničil je več kraljev, tako da je okrog 3000 ljudi brez strehe. Vihar je v puščavi zajel kancelarja Ibn-Sauda, tako da se boje, da je prišel ob življenje.

Glavni tajnik fašistovske stranke Starace bo odslej imel naslov poveljjočega generala fašistovske mladine.

Vlado notranje Mongolije sestavljajo Japonci. Pod njeno oblast bo spadalo vse ozemlje te nekdanje močene države. Glavno načelo nove vlade bo boj komunizmu in sodelovanje z državami, ki so pod japonskim vplivom.

Belgija še nima nove vlade, ker so razni ugledni politiki odklonili sodelovanje v koncentracijski vladi, katero skuša sestaviti socialist de Man.

14 letnice turške republike so včeraj praznovali po vsej državi z velikimi slovesnostmi. Parade v Ankari se je udeležil tudi romunski ministrijski predsednik Tataresco.

Avstrijski prosvetni minister je na vabilo češkoslovaške vlade včeraj odpotoval v Prago, baje sklepata kulturno pogodbo med CSR in Avstrijo.

40 letnico je praznoval nemški propagandni minister dr. Goebbels. Za to priliko mu je Hitler osebno čestital.

Zalne slovesnosti za vsemi, ki so padli v španski državljanski vojni, je včeraj priredila nacionalistična Španija.

Predsednik naše vlade dr. Stojadinović je priredil kosilo na čast švedskemu poslaniku Thorstenu Undenu. Kosila se je udeležil tudi naš poslanik v Buenos Airesu dr. Izidor Cankar.

Poldrug milijon mark je dalo nemško propagandno ministrstvo za podporo revnim umetnikom, za katere so vrh tega začeli novo podporno zbiranje pod geslom »Hvaležnost do umetnika«.

Danska prestolonasledniška dvojica bo v začetku novembra obiskala Anglijo na povabilo angleškega dvora.

Na novo je začel izhajati pariški dnevnik »Ami du Peuple«, ki ga je včasih v ogromni nakladi izdajal pariški parfumski kralj Coty, a je list potem doživel polom, čeprav je bil nacenejši francoski dnevnik.

Tri glavne poljske komunistične voditelje je prišla varšavska policija te dni.

Francozi so izgnali iz Tunisa italijanskega časnika Ochipintija, češ da je priobčeval prekritične članke o položaju v Tunisu po italijanskih listih.

Sedem voditeljev hitlerjevske mladine je včeraj dospelo v Salamanco na daljši obisk.

Za osem milijonov dolarjev vojaških skornjev so naročile Združene države v Sovjetski Rusiji. Za to naročilo bodo porabili 14 milijonov kvadratnih metrov usnia.

Bolgarija pred volitvami

Sofija, 29. okt. m. Bolgarska vlada se z vso maglico pripravlja na bližajoče se parlamentarne volitve. Po nalogu notranjega ministra so pričele vse občine že sestavljati in urejevati volilne imenike. To delo bo končano do konca decembra. Državna tiskarna je pričela tiskati volilne legitimacije in kuverte. V notranjem ministrstvu že posluje poseben odbor pod predsedstvom pomočnika notranjega ministra Kožuharova. Ta odbor bo napravil razpored volilnih odborov. Za volitve se močno zanimajo tudi vodstva bivših političnih strank, dočim nekatere politične skupine propagirajo abstinenco. Ljudstvo se za volitve izredno živahno zanima, ter je pričelo plačevati zaostale davke, da bi na ta način zadostilo vsem zahtevam volilnega zakona in bi lahko glasovalo. Tudi med ženskami je zanimanje za volitve precejšno. Zenske z novim volilnim zakonom niso čisto zadovoljne. Zenska društva zahtevajo aktivno in pasivno volilno pravico. Z ozirom na to so zastopstva ženskih društev že obiskale tudi notranjega ministra Krasovskega ter mu sporočila svoje zahteve. Minister je temu zastopstvu obljubil, da bodo bolgarske ženske dobile volilno pravico postopoma. V zadnji etapi bodo dobile to volilno pravico v popolni meri ter bodo lahko volile, ravno tako pa bodo lahko tudi vojele.

Sv. oče o vojnih grozotah

Vatikan, 30. okt. o. Sv. oče je včeraj v posebni avdijenci sprejel člane varnostne straže, ki so imeli službo o počitnicah v Castel Gandolfo. Straži je izgovoril nekaj globokih besed o pomenu njene službe. Svet govori toliko o velikih in lepih stvarih, kakor so mir, pokoj, javna dobrodelnost. To so krasne stvari in med seboj čudovito povezane, toda morajo biti premišljene. Je tudi red brez miru. Toda tudi vojna potrebuje reda. Tudi pri vojni moremo govoriti o pravičnosti, nikdar pa o miru. Pravičnost ne sme pri nobeni vojni manjkati. Strahota pa, ki jo predstavlja vojna, morajo ljudje gledati le z grozo. Vojna v bistvu je, in tega se je treba zavedati, samo to: človek išče človeka, da bi ga ubil, da bi ubil čim več ljudi, da bi jih ubil na najstrašnejši način. Vojna je zlo, ki ga moramo pogosto prenašati, ki si ga pa nihče na svetu ne sme želeči.

Četrto Mussolinijevo mesto

Rim, 30. oktobra. AA. (Stefani). Včeraj so slavnostno blagoslovili četrto novo mesto v bivših Pontinskih močvirjih. Imenuje se Aprilia. Posvetitvi je Mussolini osebno prisostvoval. Pri tem je imel govor, v katerem je med drugim dejal, da je izpolnil svojo obljubo, da bo Aprilia blagoslovljena prvi dan 16. fašističnega leta. Nato je povedal, da bodo aprila prihodnjega leta postavili temelje za novo mesto, ki se bo imenovalo Pomesia in ki bo prav tako slavnostno blagoslovljena prvi dan 18. fašističnega leta. Tako bomo mogli reči, je dejal Mussolini, da smo v desetih letih storili tisto, kar se poprej stoletja in stoletja ni posrečilo.

Dalje je Mussolini dal priznanje trudu in naporu prebivalstva bivših Pontinskih močvirij.

Kulturni koledar

Anton Funtek

30. oktobra 1862 se je rodil v Ljubljani pesnik in prevajalec Funtek Anton. V Ljubljani je dovršil učiteljske. Potem je služboval kot učitelj po raznih krajih. Po dodatnih izpitih je postal profesor na držav. moškem učiteljskem. Pesnil je že kot učiteljskičen, javno pa je nastopil šele po maturi. Leta 1894 je izdal v posebni zbirki svoje izbrane pesmi, ki pa so ob nastopu »moderne« zadele na prehud odpor. Med pripovednimi pesmimi so dobre njegove »Epsko-lirske slike«. Pisal je tudi novele in povesti (Brata, Rokopis itd.). Med dramatičnimi spisi pa so zanimivi Teharski plemiči in Tekma. Veliko je tudi prevajal. Poleg »Zlatoroga« in prvega dela Goethejevega Fausta je prevedel veliko opernih tekstov, Shakespearovega Kralja Leara, Schillerjevo Pesem o zvonu in Gerh. Hauptmanna Polopljeni zvon. Nekaj let je bil tudi urednik Ljubljanskega zvona.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sobota, 30. oktobra: Klavdij.
Nedelja, 31. oktobra: Volbenk.
Ponedeljek, 1. novembra: Vsi sveti.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komolar, Vič.

TEL. 27-30 SLOGA

Veličasten zgodovinski vefilm
Lord Nelson

Nemški dialog — Rezervirajte si vstopnice!
Jutri in v ponedeljek ob pol 11. uri dopoldne
Judska predstava po znižanih cenah.

TEL. 21-24 MATICA

Tarsan, živali in plemena v pustolovskem
vefilmu

Tarzan zmagovallec

Jonny Weissmüller
Jutri in v ponedeljek ob pol 11. uri dopoldne
izredna predstava.

TEL. 22-21 UNION

Veličasten pevski film
San Francisco

Jeanette MacDonald Clark Gable.
Grandiozno filmsko delo z najlepšimi
pevskimi partijami iz Travlate in Fausta,
ki obenem prikazuje potresno katastrofo
San Franciscu v letu 1906.
Film je v nemškem jeziku

PREDSTAVE OB DELAVNIH OB 16. 19. in 21. uri
VED. IN PRATN. 15. 17. 19. IN 21. URI

Ljubljana ne pozabi svojih grobov. Frančiškanska prosveta v Ljubljani priredi na Vernih duš dan, v torek, dne 2. novembra ob 8 zvečer IX. prosvetni večer, posvečen našim dragim pokojnikom, pod naslovom: »Na tisto liho domovanje...« s sledečim sporedom: 1. Simon Gregorčič: »Pozabljenim«, deklamira gđc. Majda Skrbinkova; 2. Pino Mlakar: »Za materjo«, ritmično rajanje, Spremlja moški zbor; 3. Dr. p. Roman Vominec: »Majhen domek — velik mir«. Predavanje s skioptičnimi slikami. — Ker bo ta pietetna svečanost v Ljubljani na Vernih duš dan edinstvena prireditev, ki bo nudila tudi s svojim programom umetniško vrednost, vljudno vabimo vso ljubljansko javnost, da s svojo udeležbo počasti spomin vseh nepozabljenih in pozabljenih grobov. Sedeži po 3 din, stojšča po 2 din, v predprodaji pisarne Pax et bonum, Frančiškanska pasaža. — Člani imajo običajen popust.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Sobota, 30. oktobra: »Turellinova smrt«. Red B. Nedelja, 31. oktobra: Ob 15: »Matura«. Izven. Znižane cene od 20 dinarjev navzdol. — Ob 20: »Beraška opera«. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol.
Ponedeljek, 1. novembra ob 20: »Cezar«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Torek, 2. novembra: Zaprto.
Sreda, 3. novembra: »Firma«. Premierski abonma.

Opera. — Začetek ob 20.

Sobota, 30. oktobra: »Ero z onega sveta«. Gostujeta gđc. Zupercveva in g. Mitrovič Jovanović. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.
Nedelja, 31. oktobra ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20: »Prodana nevesta«. Izven. Gostujeta gg. Križaj in Gostič. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 1. novembra ob 20: »Evangeljnik«. Gostuje Josip Gostič. Izven. Znižane cene.
Torek, 2. novembra: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Sobota, 30. oktobra ob 20: »Sodnik Zalamejski«. Red C.
Nedelja, 31. oktobra ob 15: »Bela bolezen«. Znižane cene. — Ob 20: »Trije vaški svetniki«. Znižane cene.
Ponedeljek, 1. novembra ob 20: »Marija Stuart«.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 30. oktobra: 12 Plošča za ploščo se v venček poveže, vsaki in vsakemu radio posreže — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo se v venček poveže, vsaki in vsakemu radio posreže — 14 Vreme — 18 Veseli dopust! (igra Radijski orkester) — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Vido — otok smrti (dr. Veselin Čulič) — 19.50 Pregled sporeda — 20 O zunanjih politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Ah, kurjava, draga reč, a brez nje je mizla peč. Pisan večer, pri katerem sodelujejo člani rad. igr. družine in plošča. Sestava in vodstvo Jožek in Ježek — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za vesel konec (igra Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 30. oktobra: Belgrad: 20 Bohemski večer — 22.30 Narodne pesmi — 22.45 Plesna glasba — Zagreb: 20 Opera — Dunaj: 19.30 Opera »Fatinica« — 21.40 Violončelo — 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 19.45 Pester večer — 20.30 Orkestralni koncert — 22.10 Jazz — 23 Ciganska glasba — Trst-Milan: 17.15 Jazz — 21 Večerni koncert — 22.10 Zbor — Rim-Bari: 21 Loharjeva opera »Frasquita« — Praga: 19.40 Pester program — 20.55 Orkestralni koncert — 22.30 Plesna glasba — Hamburg-Stuttgart: 20.10 Filmska glasba — Frankfurt: 19.10 Vojaske pesmi in koronice — Strassbourg: 21.30 Orkestralni koncert.

25 letnica balkanske vojne

Ljubljana, 29. oktobra.

Prav te dni poteka 25 let, odkar so se male balkanske države proti Turkom združile v skupni boj za svojo svobodo in samostojnost in izvojevale v svojih bojih slavne zmage nad Turki pred Odrinom in Lozengradom. V spominu so še številna poročila tedanjega časopisja o tej balkanski vojni, ki je bila zadnja takozvana premikalna vojna po starim načinu bojevanja na odprtem polju.

Prot. Vinko Šarabon je sinoči pod okriljem Prosvetne zveze predaval o tej znameniti 25-letnici, katero bo prav v nedeljo največkratneje proslavilo tudi mesto Skopje kot leto osvoboditve izpod turške jarma. Predavatelj je ob skioptičnih slikah, ki so bile nad vse zanimive in poučne, najprej razgrnil predzgodovino balkanskih vojn, označil je posamezno zgodovino posameznih držav, ki so se združile, njihove voditelje in značilnosti. Velika turška država, ki je v 17. stoletju dosegla svoj višek, je nato stoletje za stoletjem izgubljala zmerom več pokrajin. Samo raja po Srbiji, Bolgariji, Grčiji je še zmerom ječala brezpravna pred turškimi nasilstvi. Prišel pa je čas, ko so si male balkanske države priborile toliko samostojnost, da so sčasoma lahko mislile na osamosvojitve in osvoboditev izpod turške jarma, seveda s pomočjo velesil.

Hrabrost Srbov in Bolgarov je tedaj zaslovela po vsem svetu. Grki se niso posebno izkazali. Srbi so imeli hrabro, že dobro organizirano vojsko z močno konjenico in dobrim topništvom, ki je odločilno mnogo zmag. Turki so v resnici smatrali Srbe in Bolgare kot edine nasprotnike, vendar pa so upali, da bodo z njimi opravili kot z muhami enodnevnicami. O tem so se kruto prevarali.

Posledica balkanske vojne je bila, da je morala Turčija priznati samostojnost Grčiji in Crngori. Seveda je bilo tudi iz te vojne marsikaj nelepih spominov, ko so se Srbi in Bolgari pripravili, kdo je prav za prav osvobodil Odrin. Spori so bili tudi o tem, kako si bodo razdelili osvojene dežele. Znano je, da so Grki hoteli, da bi Bitolj bil njihov, ker pa ga je srbeska vojska prej zasedla, je ostal naš. Nekaj podobnega je bilo s Solunom. Bolgarija je v tej vojni dobila dohod od Egejskega morja, ki ga je pozneje izgubila, tudi ob Crnem morju je Rumunija poskrbela, da je del ozemlja v izmeri 8000 kvadratnih km pripadel nji... Ko so se balkanske države že po sklenjenem premirju pripravale, kako bodo uredile meje, tedaj je Turčija korakala s svojo vojsko proti Odrinu in ga spet zavzela, če-

prav bi zmagovite srbeske vojske lahko nevzdržno korakale naprej proti Aziji in zavzele sam Carigrad, da ni bilo višjega povelja iz Rusije.

Vse balkanske države, ki so vstopile v balkansko vojno, so merile nekaj nad 200.000 kvadratnih km in imele vsega okrog 10 milijonov prebivalcev, med tem ko meri naša država zdaj 250.000 kvadratnih km in 15 milijonov prebivalcev. Brez balkanskih vojn tudi ne bi bilo danes te lepe in močne države. Občinstvo je predavanje toplo nagradilo s prisrčnim aplavzom.

Jutri ob pol 3 Ljubljana: Bask

Jutri bo na igrišču SK Ljubljane nasproti Stadiona živo. Domači se bodo pomerili z Baskom, ki je preteklo nedeljo potolkel Concordijo kar s 6:0. Toda naši se ne bodo dali kar tako, zdaj pa še celo ne, ko so zagledali v petkovi »Politiki« labelo možnih točk. Tabela je že stvarno napetna! (Gradjanski: Hajduk je že bilo, tega »labela« ne ve!). Belgrajski »prijatelji«, ki bi dejansko morali prijeti za kramp, ne pa za pero, so jim »ljubeznivo« odkazali (čujte in strmitel!) za jesen kar deseto — zadnje mesto!! Otroško naivna škodoželjnost teh pisnov postaja že patološka. — SK Ljubljani ostajajo seveda kljub tem »prognozam« vsi aduti v rokah! Z dobro igro bo razbila vse babje čenče in končno prisilila zlobne jezike k molku! Jutri bo napravila prvi križ čez njihov račun — zato vsi na igrišče! Sodi švicarski sodnik g. Wagertner!

Nasprotja v JLAZ

Pred nedavnim smo poročali, da je zveza hrvatskih lahko atletskih klubov obsodila in suspendirala predsednika Jugoslovanske lahkoatletičke zveze dr. Fritscha. Odgovor JLAZ napram zvezi hrvatskih lahkoatletskih klubov je bil ta, da je JLAZ slednjo suspendirala v celoti.

Na drugem mestu se Hrvati bridko pritožujejo nad akcijo slovenskih plavalnih klubov, češ naj se prenese sedež Jugoslovanske plavalne zveze iz Zagreba v Ljubljano. Med drugim navajajo, da je sedež plavalne zveze v Zagrebu že dvanajst let in da se moramo samo temu zahvaliti, da je naš plavalni šport tako napredoval kot je. Za konec pa še najgorostnejša trditve, da bi s prenosom sedeža šel naš plavalni šport navzdol.

Od tu in tam

Podatke o letošnjem pridelku pšenice v naši državi je objavilo kmetijsko ministrstvo. V vsej državi je bilo posejanih 2.195.056 hektarjev zemlje, požetih pa je bilo 2.132.210 hektarjev. Pridelalek pšenice se po banovinah razdeli takole: vardarska banovina je pridelala 2.182.022 metrskih stotov, vrbaska 849.919, dravska 534.048, drinska 2.060.058, dunavska (Vojvodina) 11.617.641, zetska 564.052, moravska 2.555.220, primorska 395.403, savska 2.657.170 in upravno področje Zemun—Belgrad—Pančevo 58.860 metrskih stotov.

Iz maščevanja je 64letna starka zažgala hlev svojemu sosedu, da mu je s tem naredila škodo za 25.000 dinarjev. Ana Rakijaš iz vasi Plavnice pri Belovarju je pred nekaj dnevi prodala Josipu Miščaku hlev. Predvčerajšnjim pa je v hlevu izbruhnil požar in ga uničil do tal. Orožniki so takoj prišli stanko, ki je nazadnje požig priznala. Ogenj je pa podtaknila zato, ker je hlev za premajhen denar prodala.

Odškodnine za škodo, ki so jo naši državljani utrpeli ob priliki najrazličnejših demonstracij v Zadru, Trstu, Reki in Poli od l. 1918. dalje, bo poravnala italijanska država. Stvar se vleče že dolgo, dolga leta. Naša država je vedno zahtevala te odškodnine, kakor je tudi sama poravnala škodo vsem italijanskim državljanom, ki so utrpeli kakršnokoli škodo ob demonstracijah na naši strani. Prve vesti pravijo, da so nekateri naši državljani v Zadru in okolici že prejeli obvestilo, da jim bodo italijanska oblastva v kratkem vso staro škodo poravnali v gotovini.

Vest, da so se rešili vsi trije mornarji, ki jih je val vržal s krova jugoslovanske tovorne ladje »Sava« blizu Tangerja, se še ne potrjuje. Poveljnik »Sava« ve povedati le toliko, da so se v bližini nahajale neke ribiške ladje, ki pa nimajo radijskih postaj, da bi obvestile ladjo »Sava«. Ponesrečeni mornarji so: Pavel Puc iz Metkoviča, ki je bil na ladji kadet, dalje krmilar Krsto Alavanja in mornar Ivan Brzac.

Premogovni rudnik Paklenico pri Murskem Središču je zalila voda ob nedavni povodnji v Prekmurju. Kljub zaščitnim napravam je voda vdrla v vse rove in izkopavanje premoga ustavila za dolge tedne. Šele nedavno so očistili nekaj rogov, ostale pa še čistijo. Premogovnik daje mesečno od 300 do 400 vagonov premoga.

Jesen

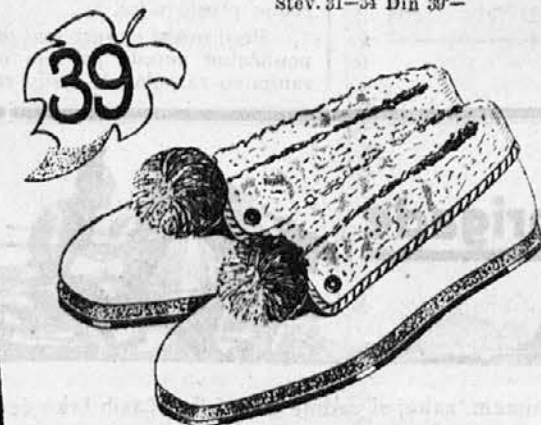
7032-57
Copate za otroke iz toplega materijala. Obvarovale bodo prehlada Vašega najmlajšega.

Štev. 31-34 Din 30/-

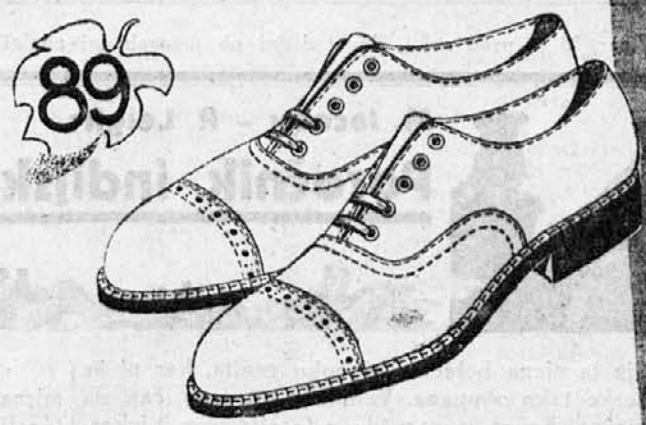

2625-66155
Okusni čevlji iz finega črnega boka, ki jih boste zelo radi nosili. Udobna oblika nudi nogi udobje in odmor. Prikladni za vsak plašč in kostim.

Stanejo samo Din 89/-

7025-44
Copate iz volnenega dubleja, izdelane iz čiste volne. Zadnji rob je pojačen, imajo usnjeni podplat in filcasti vmešni podplat. Neopodnestljive v vsaki hiši. Izdelane so v raznih barvah in desnih, ter stanejo samo Din 39/-

1937-68822
Močni moški nizki čevlji za štrpae, izdelani iz govelega boka z zelo elastičnim podplatom.

Stanejo samo Din 89/-

4945-64748
Čvrsti ženski troleur čevlji s spango preko rista, iz boka z usnjenim podplatom. Gospodinjam, ki so veliko na nogah zelo prikladni, ker imajo nizko peto in komudno obliko.

Stanejo samo Din 89/-

5027-84927
Elegantni moški čevlji, stirioglasta oblika, iz dobrega telečjega boka z usnjenim podplatom. Izdelujemo jih v črni in rjavi barvi.

Stanejo samo Din 119/-

Bata

Razprava proti polkovniku de la Rocqueu, ki bi hotel biti diktator zaradi podpor iz vladnih fondov

Vodja „Ognjenih križev“ na križevi poti

V torek 26. t. m. se je začel v Lyonu v Franciji silno važen proces, ki ga vsa Francija verno zasleduje. Važen je zato, ker so vanj zapletene močnejše osebnosti: tožilec vojvoda Pozzo di Borgo, bivši odbornik pri društvu »Ognjenega križa« in bivši predsednik »Društva sinov ognjenega križa«, ter obtožene podpolkovnik La Rocque (La Rök), dolgoletni predsednik »Ognjenega križa«. Kot priče so bili povabljeni: trije bivši ministri, Tardieu, Laval in Marchandean, več ravnateljev časopisov, poslancev in visokih častnikov.

Tožba je na videz malenkostna — gre za žalitev časti z lažnimi poročili —, vendar pa je podobno, da se bo razvnela huda bitka na sodišču, da se bo tožba čim dalje bolj zamotavala in dosegla ogromen obseg. Za pravilno razumevanje je treba pogledati nekoliko

domovini, ohranjati mir, braniti družino in skrbeti za delo.

S tem pa je gibanje že zašlo v politično smer, oziroma v spopad s političnimi strujami, ki je postal dejansko okruten pomembnega 6. februarja 1934, ko je levičarska vlada ukazala streljati nanje v Parizu. Simpatije vseh pravih rodoljubov so bile na njihovi strani. »Ognjeni križ« je postala močna desničarska liga, Francija je bila razdeljena v dva tabora: Ljudsko fronto in »Ognjeni križ«, ki so ga nasprotniki imenovali (menda po krivici) fašizem. Nasprotstva so neprestano naraščala, spopadi so se ponavljali, dokler niso 6. decembra 1934 vodje obeh strank sklenili nekako premirje, prijateljsko poravnano in jo zapečatili s poljubom sprave.

Prvo nesporazumljenje

med predsednikom Ognjenega križa La Rocqueom in odbornikom Pozzo di Borgom je prišlo decembra 1935, ko je prvi predlagal sporazum njihove stranke z vlado in narodom. Pol leta pozneje, 19. junija 1936, pa je vlada Ljudske fronte »Ognjeni križ« razpustila. Namesto dosedanje lige je La Rocque osnoval Francosko socialno stranko (Parti Social Français — PSF), bil njen predsednik in zahteval, da mu liga izda potrdilo njegovega delovanja pri njej, ker bi rad imel proste roke pri novi stranki. Pozzo di Borgo mu potrdilo odkloni ter zapusti vodstvo »Ognjenega križa«, ki je imelo 21. junija 1936 svojo zadnjo sejo. Z njim je odšlo tudi šest drugih odbornikov.

Ker pa je di Borgov odstop povzročil neugodne razlage, je ta pisal La Rocqueu, naj mu da priliko, zagovarjati se pri vodstvu že bivšega gibanja in pred očmi častnih sodnikov. La Rocque na pismo ni odgovoril.

Napetost narašča

Skoro leto pozneje, 2. maja 1937, je bivši predsednik ministrskega sveta Tardieu na kosilu pri ravnatelju časopisa »Gringoire« vprico več gostov pravil, kako je podpiral La Rocquea. Zvečer je bila pojedina pri ravnatelju »Joura« (časopisa) in eden povablencev je pripovedoval, kaj je slišal opoldne o La Rocqueu. Med gosti je bil tudi Pozzo di Borgo. Takoj je pisal Tardieuu, ga prosil za sestanek in

Charles Boyer in Marlene Dietrich igrata glavni vlogi v filmu »Alahov vrt«.

na sestanku zahteval, da mu potrdi, če je res, kar je govoril o La Rocqueu. Tardieu mu potrdi in di Borgov priobči vso zadevo v časopisu »Choe« (Šok).

La Rocque je članek seveda bral ter je na neki seji svoje stranke PSF rekel: »Pozzo ni noben patriot, ker širi dolžitve, za katere ve, da so lažne!« Drugi dan je že neki časopis v Lyonu prinesel La Rocqueove besede, njegovi pripadniki pa so napadli ravnatelja časopisa »Choe«.

Visek nasprotja

Tedaj pa Pozzo naznani, da bo tožil La Rocquea zaradi žaljenja časti. La Rocque v svojem glasilu »Flambeau« (Plamen) pove, da na tožbo ne bo odgovarjal, ker se noče »spuščati na tako ozemlje«. Podpredsednik PSF pa je v nekem govoru odločno zanikaval, kar so La Rocqueu očitali in se skliceval na pribeževanje generalov in maršala Petaina, da branijo vojaško čast podpolkovnika.

21. avgusta t. l. Pozzo dejansko toži La Rocquea, ga še nadalje napada v svojem časopisu in zahteva 150.000 frankov odškodnine.

4. sept. 1937 toži tudi La Rocque 17 odličnih osebnosti, med katerimi pa ni Tardieuja, prav tako zaradi žaljenja časti z obrekovanjem in zahteva pol milijona frankov odškodnine.

17. sept. pride Pozzova tožba pred sodišče v Lyonu. Ker pa ni zadosti prič, je obravnava preložena na 26. oktober.

Medtem pa vneti pristaši La Rocquov, podpredsednik PSF, trdi v nekem govoru, da se je že več ministrov izreklo za La Rocqueovo nedolžnost, toda nobeden naštetih ministrov noče tega potrditi; tudi maršal Petain se izogne vsaki osebni oceni nekdanjega podpolkovnika, češ, da ga sploh ne pozna, nakar mu ta odgovori: »Vaša rezerviranost vsebuje dvom, katerega moj čut vojaške časti ne priznava, ter priobči sliko, ki jo je dobil z maršalovim podpisom vred v spomin.«

22. oktobra toži La Rocque 28 novih obrekovalcev in 26. oktobra se je začela glavna obravnava v Lyonu, h kateri je med prvimi došel André Tardieu, ki je nehote sprožil ves ta ogromen plaz.

Tardieu-ova izjava

Dvorana sodišča je že nabito polna samih visokih osebnosti, tako da se morajo množice zadovoljiti s takanjem pred sodno palačo. Po kratkem zasliševanju manj pomembnih prič in med burnim prerekanjem, pride do besede bivši ministrski predsednik Tardieu:

»Gospoda Pozzo di Borgo sem videl samo enkrat. Zelo mi je bilo žal, da je raznesel najin pogovor, o katerem sem mislil, da je zasebna stvar. Vendar je z malimi izjemami povedal resnico. (Strahovito prerekanje med zagovorniki obeh prizadetih.)

Od leta 1926 do 1932 sem bil skoro nepretrgoma v vladi in med tem časom sem bil v zvezi z g. La Rocqueom.

Na ponovno prigovarjanje neke visoke vojaške osebnosti sem sprejel La Rocquea v predsedništvu sveta. Že pri svojem drugem ali tretjem obisku me je La Rocque prosil za denarno podporo, češ, da bi rad pomnožil število svojih čet in osnoval narodne prostovoljce.

Pred nekaj meseci sem imel opravka z raznimi pouličnimi neredi, pa sem mislil, da bi bilo res zanimivo razpolagati s silo za delanje reda. Gosp.

La Rocqueu sem torej dal podporo. Toda, poudarjam, La Rocque ni govoril z nobeno drugo osebo kot z menoj. Prišel je dvajset ali pet in dvajsetkrat v moje zasebno stanovanje; in vsakikrat sem mu dal denar.

Ko je bila leta 1937 zaloga denarja, s katero sem razpolagal kot minister, izčrpana, me je prosil, da bi ga peljal k predsedniku ministrskega sveta. Ko sem sam postal predsednik, sem mu zopet lahko dajal podporo in mu jo celo zvišal. Aprila meseca 1932 sem mu dal 60.000 frankov. O tem nisem nikdar govoril v javnosti. Ko pa me je častita osebnost, kot g. Pozzo di Borgo, vprašala za točnejše podatke, sem povedal po pravici, kakor sem mislil:

Torej: 1. Povedati sem hotel in povedal sem samo resnico.

2. G. La Rocque se je vseh 18 mesecev najinega poznanstva vedel kot zvest služabnik.

3. G. La Rocque je tudi zelo dobro vodil ljudsko navdušenje v prilog moje vlade.

Seveda sem ga denarno podpiral, toda danes se mi njegove ideje zde nevarne.

Nato vstane La Rocque in odgovori kratko:

»G. André Tardieu je rekel, da sem prejel podporo iz skrivnih fondov. To ni res; zlagal se je.

Dalje je rekel, da me je predstavil nekemu predsedniku. Tudi to ni res; tudi v tem se je zlagal.«

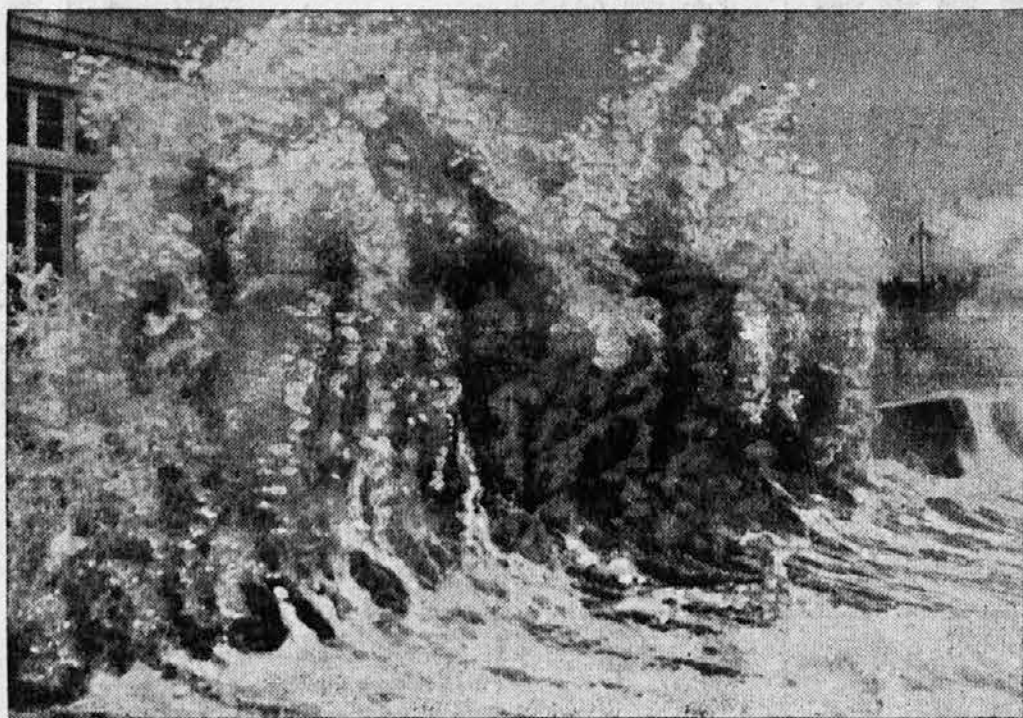
Bodočnost barvnega in televizijskega filma

Dunajski listi so pred kratkim poročali o tem, da je na Dunaj prišel Jach. Karner, eden najslavnejših ameriških filmskih producentov, da s svojima bratoma Harryjem in Albertom kontrolira eno največjih ameriških filmskih podjetij, za katero dela zadnje čase tudi Max Reinhardt, režiser, čigar ime je tesno zvezano z razvojem evropskega, zlasti dunajskega gledališča. Jach. Karner je vodil dela pri prvem Reinhardtovem filmu »Sen kresne noči«. Ameriški filmski magnat je sprejel na Dunaju častnike in se z njimi razgovarjal o raznih filmskih, zlasti filmsko-tehničnih vprašanjih. Zanimiva so zlasti njegova izjava o filmu v naravnih barvah.

»Film v naravnih barvah se vedno bolj izpopolnjuje. Naše podjetje uporablja za svoje barvne filme sistem »Technicolor«, ki se je do zdaj najbolj obnesel. Barvna tehnika pa odgovarja samo nekaterim vsebinam, predvsem eksotičnim in zgodovinskim, kakor sta n. pr. naši deli »Tornado« in zgodovinsko-romantični film »Robin Hood«. Barvani film pa po mojem ne bo nikdar docela izpodrinil črno-bele tehnike.«

Karner je v Ameriki izdelal prvi zvočni film, zato je njegovo mnenje o tehničnih filmskih vprašanjih tem važnejše. Časnikarji so ga vprašali, kaj meni o bodočnosti televizijskega filma. Dejal je:

»Po mojem ni dvoma, da bo televizijski film prejel ali slej osvojil svet. To vprašanje bo rešeno v nekoliko letih. To tehnično novost bodo najprej spravili v promet v obliki majhnih domačih aparatov, zato ni izključeno, da se bo ta nova tehnika tako izpopolnila, da bo mogoče brezčisto prenašanje celih velikih filmov. Napredka televizijskega filma ne bo mogel nihče ustaviti.«

Vihar, ki je pred nekaj dnevi divjal ob jugozahodni angleški obali.

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Campbella je ta njena bolečina globoko ganila, ker ni še nikdar videl hčerke tako obupane. Vedno je bil prepričan, da je popolnoma srečna. Ko se je zaročila z Geoffreym Vickerom, je mislil, da so se s tem nehale vse njegove skrbi zanjo.

Zdaj pa je nenadno videl, da je njegov otrok nesrečen in da doživlja žalostno igro. Najbolj pa ga je mučila misel na to zahrbtnost.

Campbell je bil angleški častnik. Čut za čast in dolžnost mu je bil nekaj nad vse svetega. Vanj se ni smel obreginiti nihče. Za čast in dolžnost je bilo treba žrtvovati vse, potlačiti vse svoje želje in zatajiti samega sebe. Zahrbtnost in nezvestoba je bila v njegovih očeh največji, da, edini greh, ki ga je mogel kak Anglež zagrešiti! Zapleteni duševni spori so bili zanj samo izgovor, s katerim so se borili slabotni značaji in ljudje, ki so odgovarjali pri izpolnjevanju dolžnosti.

Zdaj pa je moral spoznati, da se je njegov otrok pregrešil zoper ta najsvetejši zakon in naredil greh zahrbtnosti in nezvestobe... In vendar...

Campbell je moral prvič v življenju čutiti, da vsa ta njegova modrost in morala nista tako neomahljivi. Morda pa je v človekovi duši kaj, kar ne sprašuje po tem prepričanju?

Elizabeta je bila vedno dobro dekle in tudi zdaj ni maral verjeti, da bi bila storila kaj nepoštenega. Ljubila je drugega... in ni imela moči, da bi bila to čustvo žrtvovala zaradi človeka, kateremu je obljubila zvestobo. No, morda pa je bila bolje, da bosta Perry in ona srečna in samo Geoffrey nesrečen, kakor da bi zabredli v nesrečo vsi trije.

Toda samo polagoma se je mogel sprijazniti s tem pojmovanjem, saj se je vendar tako nenadno znašel pred novim in docela neznanim vprašanjem. Sklenil pa je, da bo najprej poskusil vse, da hčerko spravi s pameti in da ji pokaže pravo pot.

»Zdaj razumem, zakaj si zadnje čase bila včasih tako čudna, mirna in tiha... Toda ne smeš pozabiti, da si imela rada Geoffreya tedaj, ko si mu obetala, da boš njegova žena! Ali se je ta ljubezen tako naglo sprevrgla? Morda pa je vse to do Perryja le... čustvo, ki bo minilo... Samo bežno nagnjenje... Geoffreya tako dolgo ni bilo... Bila si sama... Mislim...«

Elizabeta ga je prosila:

»Ne govoriva o tem, oče!«

Vedela je, da zdaj ni pametno, da bi se prerekala z očetom, saj je poznala njegove napore o vsem tem in poznala njegovo naravo. Sklenila je, da bo ostala čisto mirna in da se bo vsaj za zdaj vdala v vse. Perry bo govoril z Geoffreym, potem bo pa vse lažje.

Campbell je dejal nežno:

»Drago dete, bodi hrabra in pametna! Včasih mora človek žrtvovati tudi svojo srečo in čustva, zakaj dolžnost...«

»Dolžnost... dolžnost...« je šepetala ogorčeno, ker se je upirala tem očetovim nazorom. A čeprav ni marala govoriti o svojih občutkih, je vendarle dejala:

»Oče, saj sem se borila proti tej ljubezni, toda samo Perryja imam rada! Geoffreya nisem nikdar ljubila... Sele zdaj vidim, da je vse to z njim bilo le prijateljstvo... Rada imam samo Perryja...«

Oče jo je ustavil:

»Geoffrey je krasen fant! Tudi on te ima tako odkritosrčno rad! Zdaj ga ne moreš pustiti! Saj ga ne moreš tako razžaliti!«

»Saj tega se tudi jaz najbolj bojim! Nočem ga varati! Vse mora zvedeti! Perry še ni imel prilike, da bi bil z njim govoril.«

Campbell je bil v zadregi. Ni vedel, kake dokaze za svoje mišljenje bi je navedel. Kako naj govoril z dekletom, da bi mu predložil, da je njegova dolžnost odreči se Perryju.

»Obriši si solze, dete! Zdaj se moraš vrniti! Pozabiva na ta neprijetni dogodek. Toda obljubi mi, da ne boš nič povedala Geoffreju! On gre jutri na nevarno pot. Ne smeš ga docela onesrečiti! Obljubi mi, da se boš vedla do njega, kakor da se ni nič zgodilo!«

»Prizadevala si bom,« je zašepetala s tihim glasom.

Zatem sta se oče in hči vrnila v plesno dvorano.

Zadnji valček

Po vseh dvoranih je vladalo veselo razpoloženje.

V veliki dvorani so plesali, v drugih pa so gostje sedeli za mizami. Vseposod je šumelo vrveče življenje.

V salon, kjer je bil kan v svojim spremstvu in z guvernerjevo družbo, so neprenehoma prihajali častniki in dame, ki jih je guverner potem predstavljal visokemu gostu.

Surat kan je za vsakogar izmed njih imel ljubeznivo besedo. Dame so bile vse očarane nad ljubeznivostjo indijskega kneza. Seveda večina izmed njih ni niti slutila, da bi ta ples utegnil imeti kako politično ozadje in vrh tega še zelo važno in nevarno. Samo častniki in tisti starejši ljudje, ki so bili posvečeni v zakulisne spletke političnega rovarjenja, niso mogli priti v tisto razpoloženje, kakršnega so bili sicer pri takih prilikah vajeni.

Geoffrey je postajal malce nepotrpežljiv. Upal je, da bo kan kaj kmalu zapustil guvernerjevo palačo, da bi tako nazadnje mogel poiskati Elizabeto.

A zdelo se je, da kan uživa v tem nervoznem ozračju med svojimi sovražniki in ljudmi, ki bodo jutri postali njegovi sovražniki. Z največjim zanimanjem se je razgovarjal z guvernerjem o najrazličnejših stvareh, a je vedno zelo spretno navračal pogovor na politične razmere v Indiji in v Evropi.

Grof Volonov je ves ta čas igral vlogo opazovalca in samo tu pa tam vršel v razgovor kako pripombo. Sir Charles Macfield je prav dobro čutil to igro z besedami, s katero je kan hotel preizkusiti, kako močni so njegovi živci. Njegov novi zaveznik pri tem je bil grof Volonov. Toda guverner se je prav ta večer znal tako dovršeno obvladati, kakor morda še nikdar. Niti za trenutek ni pokazal niti najmanjšega sledu o nemiru, nestrpnosti ali jezi.